

**WHISTLEBLOWERPOLITIK VEDRØRENDE**

**AARHUS UNIVERSITETS WHISTLEBLOWERORDNING**

Af 10-12-2021

## WHISTLEBLOWERPOLITIK

### 1 INDLEDNING OG FORMÅL

- 1.1 Denne whistleblowerpolitik beskriver formålet med, at Aarhus Universitet (herefter benævnt "**Universitetet**") har en whistleblowerordning (herefter benævnt "**Ordningen**"), hvordan Ordningen fungerer, hvem der kan benytte Ordningen, og hvad der kan indberettes via Ordningen.
- 1.2 Ordningen har til formål at sikre, at en whistleblower, som defineret i denne whistleblowerpolitik, hurtigt og fortroligt via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser omfattet af lov om beskyttelse af whistleblowere (herefter benævnt "**whistleblowerloven**"), med henblik på, at en upartisk og selvstændig whistleblowerenhed vurderer, hvilke tiltag der er behov for.

### 2 HVEM KAN BENYTTÉ ORDNINGEN?

- 2.1 Ordningen kan benyttes af personer, der foretager en indberetning af oplysninger om overtrædelser, som personen har skaffet sig adgang til i forbindelse med vedkommendes arbejdsrelaterede aktiviteter, og som tilhører følgende personkreds (herefter benævnt "**whistleblower**"):
- (ii) Ansatte.
  - (iii) Selvstændigt erhvervsdrivende.
  - (iv) Medlemmer af universitetsledelsen og bestyrelsen.
  - (v) Frivillige.
  - (vi) Lønnede eller ulønnede praktikanter.
  - (vii) Personer, som arbejder under tilsyn og ledelse af kontrahenter, underleverandører og leverandører.
  - (viii) Personer, der foretager indberetning eller offentliggørelse af oplysninger, som vedkommende har skaffet sig adgang til i et arbejdsmæssigt forhold, som siden er ophørt.
  - (ix) Personer, hvis arbejdsmæssige forhold endnu ikke er påbegyndt, der indberetter oplysninger om overtrædelser, som vedkommende har skaffet sig adgang til i løbet af ansættelsesprocessen eller andre før kontraktuelle forhandlinger.
- 2.2 Personer, som omfattes af punkt 9.1.5, kan også indberette under Ordningen (eksempelvis en formidler, der bistår whistlebloweren med indberetningsprocessen i en arbejdsrelateret sammenhæng).
- 2.3 Personer, der ikke er omfattet af personkredsen som nævnt i punkt 2.1 eller 9.1.5, kan ikke indberette via Ordningen, men er henvist til at indberette via de sædvanlige kommunikationsveje. Hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, kan der indberettes via Datatilsynets eksterne whistleblowerordning, som beskrevet i punkt 10.

### 3 HVAD KAN INDBERETTES VIA ORDNINGEN?

- 3.1 Ordningen omfatter indberetninger, som vedrører alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold (se punkt 3.4 (i)) eller overtrædelser af EU-retten, der er omfattet af anvendelsesområdet for whistleblowerdirektivet (se punkt 3.4 (ii)).
- 3.2 Ved "overtrædelser" forstås handlinger eller undladelser, der
- a) er ulovlige, eller udgør en alvorlig overtrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold, som omfattet af punkt 3.4, eller
  - b) gør det muligt at opnå omgåelse af formålet med de regler, som henhører under punkt 3.4.
- 3.3 Der kan indberettes om enhver oplysning, herunder rimelig mistanke, om faktiske eller potentielle overtrædelser eller alvorlige forhold, der er omfattet af punkt 3.4, og som har fundet sted eller med stor sandsynlighed vil finde sted hos Universitetet og om forsøg på at skjule sådanne overtrædelser.

3.4 Indberetningen skal angå overtrædelser eller potentielle overtrædelser omfattet af whistleblowerloven defineret som handlinger eller undladelser, der:

- (i) udgør en alvorlig lovovertrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold, såsom:
- Overtrædelse af eventuel tavshedspligt
  - Misbrug af økonomiske midler
  - Tyveri
  - Svig
  - Underslæb
  - Bedrageri
  - Bestikkelse
  - Brud på arbejdssikkerheden
  - Enhver form for sexchikane
  - Grov chikane, f.eks. mobning, vold og chikane på grund af race, politisk eller religiøst tilhørsforhold.
  - Grove eller gentagne overtrædelser af forvaltningsretlige principper, herunder undersøgelsesprincippet, krav om saglighed, magtfordrejningsgrundsætningen og proportionalitet.
  - Bevidst vildledning
- (ii) er ulovlige i henhold til EU-retten inden for en række specifikke områder, herunder f.eks.:
- Offentligt udbud
  - Hvidvask
  - Produktsikkerhed- og overensstemmelse
  - Transportsikkerhed
  - Fødevarer- og fodersikkerhed
  - Dyresundhed og -velfærd
  - Miljøbeskyttelse
  - Folkesundhed
  - Forbrugerbeskyttelse
  - Beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger
  - Netværks- og informationssystemers sikkerhed

Der henvises i den forbindelse til denne [liste](#), som indeholder en opstilling af lovgivning omfattet af Ordningen.

3.5 Ordningen må kun benyttes til at indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser af den i punkt 3.4 nævnte regulering, der har fundet sted eller med stor sandsynlighed vil finde sted i Universitetets organisation, herunder af eksempelvis ansatte, medlemmer af Universitetets ledelse eller bestyrelse. Med angivelsen af, at der kan ske indberetning om forhold begået af Universitetet, bemærkes det, at der kan indberettes om førnævnte forhold, selv om forholdet ikke kan henføres til en enkelt person, men eksempelvis skyldes en grundlæggende systemfejl hos Universitetet.

3.6 Forseelser, som ikke er omfattet af Ordningen, skal indberettes via de sædvanlige kommunikationsveje. Hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, kan der indberettes via Datatilsynets eksterne whistleblowerordning, som beskrevet i punkt 10.

- 3.7 Det skal understreges, at whistleblowerordningen ikke begrænser en offentligt ansats ytringsfrihed, og at der således fortsat er ytringsfrihed og meddelelseret i overensstemmelse med de herom gældende regler.

#### **4 INDBERETNINGENS INDHOLD**

- 4.1 Af hensyn til den videre undersøgelse af indberetningen, herunder for at kunne afdække forseelsen, er det vigtigt, at whistlebloweren belyser forseelsen bedst muligt. Det er således ikke muligt at foretage en nærmere undersøgelse af en indberetning, hvis indberetningen er uspecificeret, eller hvis den alene indeholder meget brede beskyldninger uden nærmere præcisering.

- 4.2 Det er derfor vigtigt, at whistlebloweren - så vidt muligt - oplyser følgende:

- en beskrivelse af forholdet,
- hvem der er involveret,
- om andre er bekendt med mistanken om forholdet,
- om ledelsen er bekendt med forholdet,
- om der findes dokumenter, der støtter forholdet,
- om og hvor der kan findes yderligere information om forholdet,
- hvor lang tid forholdet har stået på, og
- om whistlebloweren er bekendt med forsøg på at skjule forseelsen

- 4.3 Åbenlyst grundløse indberetninger vil ikke undergå nærmere undersøgelse.

#### **5 HVORDAN KAN DER INDBERETTES, OG HVEM SKAL DER INDBERETTES TIL?**

- 5.1 Universitetet har udpeget en whistleblowerenhed, der

- (a) modtager indberetninger og har kontakt med whistlebloweren,
- (b) følger op på indberetninger, samt
- (c) giver feedback til whistlebloweren.

- 5.2 Whistleblowerenheden, der varetager opgaverne i punkt 5.1, består dels af to advokater fra Plesner advokatpartnerselskab (herefter "**Plesner**"), dels af en upartisk kreds af personer hos Universitetet.

- 5.3 Skriftlig indberetning sker via Plesners whistleblowerordning, der er linket til på Universitetets hjemmeside: <https://whistleblower.plesner.com/direct.aspx?c=AarhusUniversitet>

- 5.4 Skriftlige indberetninger modtages af to advokater hos Plesner. Plesner foretager en habilitetsvurdering af hvem i whistleblowerenheden, der kan behandle indberetningen og videresender indberetningen til de pågældende personer (herefter "**Sagsbehandlere**") hos Universitetet. Forinden indberetningen videresendes, vurderer Plesner, om indberetningen falder inden for Ordningens anvendelsesområde.

- 5.5 Det er kun muligt at foretage skriftlig indberetning under Ordningen.

- 5.6 Whistleblowerenheden behandler alle skriftlige indberetninger fortroligt.

- 5.7 Sagsbehandlerne, der er udpeget til at modtage og følge op på indberetninger, har tavshedspligt med hensyn til oplysninger, der indgår i indberetningen. Se dog punkt 8.3 og punkt 9.1.7-9.1.9.

#### **6 ANONYMITET**

- 6.1 Universitetet opfordrer til, at whistlebloweren oplyser sit navn i forbindelse med en indberetning, således at Sagsbehandlerne har mulighed for at stille afklarende spørgsmål samt efterfølgende at kunne orientere

om undersøgelsens videre forløb. Dog er det muligt at kommunikere anonymt mellem Plesner og en whistleblower, der vælger at være anonym (se punkt 6.4 og 6.5).

- 6.2 Såfremt whistlebloweren vælger at foretage en anonym indberetning, anbefales det af hensyn til at sikre fuld anonymitet, at whistlebloweren anvender en privat pc eller eksempelvis en pc, der er placeret på et offentligt bibliotek.
- 6.3 Plesner stiller et kommunikationsmodul til rådighed, hvor det er muligt for whistlebloweren at kommunikere med Plesner med henblik på at give supplerende oplysninger om det indberettede forhold, som Plesner videregiver til Sagsbehandlerne.
- 6.4 Hvis whistlebloweren vælger at indberette anonymt, er det muligt for whistlebloweren at kommunikere anonymt med Plesner via kommunikationsmodulet. Whistlebloweren kan således give supplerende oplysninger til Plesner via kommunikationsmodulet og forblive anonym. I forbindelse med indberetningen genereres der en engangskode, som af hensyn til at sikre anonymiteten ikke kan genskabes. Det er derfor **vigtigt**, at whistlebloweren gemmer koden og husker at logge på kommunikationsmodulet for at kommunikere med whistleblowerenheden.
- 6.5 Kommunikationsmodulet tilgås via ovennævnte link til Ordningen (se punkt 5.3), hvor der logges på kommunikationsmodulet. Såfremt whistlebloweren har valgt at være anonym, er det vigtigt, at whistlebloweren løbende tilgår kommunikationsmodulet for at kontrollere, om Plesner har stillet spørgsmål. Er whistlebloweren anonym, har Plesner ikke mulighed for at komme i kontakt med whistlebloweren på anden måde, herunder gøre whistlebloweren opmærksom på, at der er sendt supplerende spørgsmål o. lign.
- 6.6 Whistleblowerens identitet er særligt beskyttet i medfør af whistleblowerloven. Indberetninger, der er omfattet af whistleblowerlovens anvendelsesområde, er ikke undergivet aktindsigt efter bl.a. offentlighedsloven. Den, der er part i en sag, som indberetningen handler om eller har givet anledning til, har ikke ret til at blive gjort bekendt med whistleblowerens identitet eller oplysninger, der kan identificere whistlebloweren.

## **7 ORIENTERING TIL WHISTLEBLOWEREN**

- 7.1 Whistlebloweren modtager:
  - en bekræftelse fra Plesner på modtagelsen af indberetningen inden for syv dage efter modtagelsen heraf, og
  - feedback fra Universitetet hurtigst muligt og som udgangspunkt inden for tre måneder fra bekræftelsen af modtagelsen af indberetningen.
- 7.2 Ved feedback forstås en meddelelse om tiltag truffet af Universitetet til at vurdere rigtigheden af påstande i indberetningen, og hvor det er relevant, til at imødegå den indberettede overtrædelse. Den af whistleblowerenheden meddelte feedback skal til enhver tid iagttage gældende lovgivning, herunder de persondataretlige regler og whistleblowerlovens §§ 25 og 26 om henholdsvis tavshedspligt og videregivelse, hvilket kan medføre begrænsninger i forhold til indholdet af den feedback, som whistlebloweren modtager.
- 7.3 Der kan efter omstændighederne være behov for at forlænge tidsrammen for feedback, hvor det er nødvendigt af hensyn til sagens konkrete omstændigheder, navnlig indberetningens art og kompleksitet, hvilket kan kræve en længerevarende undersøgelse. Såfremt dette er tilfældet, underrettes whistlebloweren herom.

## **8 ORIENTERING TIL OG BESKYTTELSE AF DEN BERØRTE PERSON**

- 8.1 Når en foreløbig undersøgelse, herunder en indledende vurdering af sagens omfang og behandling, har fundet sted og alle relevante beviser er sikret, underrettes den berørte person, dvs. personen der indberettes under Ordningen, om bl.a.:

- identiteten på den/de Sagsbehandler(e), som er ansvarlig for undersøgelsen af indberetningen, og
  - de forhold, indberetningen vedrører.
- 8.2 Den berørte person har i henhold til whistleblowerloven ret til beskyttelse af sin identitet under sagsbehandlingen og ret til et effektivt forsvar. Disse rettigheder kan ikke fraviges ved aftale til skade for den berørte.
- 8.3 Den berørte person vil herudover under visse omstændigheder have ret til indsigt i oplysninger om whistleblowerens identitet, hvis dette er nødvendigt for at den berørte person kan udøve retten til et effektivt forsvar (se punkt 9.1.7)
- 8.4 Universitetet iagttager i øvrigt den berørte persons rettigheder i henhold til persondataforordningen. Der henvises desuden til Universitetets privatlivspolitik for whistleblowerordningen, der findes på [Aarhus Universitets hjemmeside](#), hvor der kan læses nærmere om behandlingen af personoplysninger og de registreredes rettigheder.

## **9 WHISTLEBLOWERENS BESKYTTELSE**

### **9.1 Betingelser for beskyttelsen af whistleblowere**

- 9.1.1 Whistlebloweren er i medfør af whistleblowerloven beskyttet mod repressalier, hvis whistlebloweren har indberettet under Ordningen. Beskyttelsen gælder kun, hvis følgende betingelser alle er opfyldte:
- Personen, der foretager indberetningen, opfylder betingelserne for at være en whistleblower (se punkt 2).
  - Whistlebloweren havde rimelig grund til at antage, at de indberettede oplysninger var korrekte på tidspunktet for indberetningen.
  - De indberettede oplysningerne henhører under whistleblowerlovens anvendelsesområde (se punkt 3.4).
- 9.1.2 En person, som foretager indberetning til Ordningen, der ikke opfylder de i punkt 9.1.1 nævnte betingelser, er ikke beskyttet efter whistleblowerloven. Er personen ikke beskyttet, får vedkommende mulighed for at trække sin indberetning tilbage, medmindre indberetningen vedrører sådanne forhold, som nødvendiggør, at Universitetet undersøger forholdet nærmere.
- 9.1.3 Ved "repressalier" forstås en ufordelagtig behandling eller ufordelagtig følge som reaktion på en indberetning. Det kan eksempelvis være suspension, afskedigelse, degradering, m.v.
- 9.1.4 Såfremt whistlebloweren foretager indberetning i ond tro og velvidende, at de indberettede oplysninger ikke er korrekte, er whistlebloweren ikke beskyttet mod repressalier. Whistlebloweren kan efter omstændighederne straffes med bøde, hvis der forsætligt indberettes falske anmeldelser. Er whistlebloweren ansat ved Universitetet, kan det tillige få ansættelsesretlige konsekvenser, herunder resultere i, at whistlebloweren bliver bortvist.
- 9.1.5 Beskyttelsen i dette punkt 9 omfatter, udover den i 2.1 nævnte personkreds, også følgende personer:
- 1) Formidlere (en fysisk person, der bistår whistlebloweren med indberetningsprocessen i en arbejdsrelateret sammenhæng).
  - 2) Tredjeparter, der har forbindelse til whistlebloweren, og som risikerer at blive udsat for repressalier i en arbejdsrelateret sammenhæng (eksempelvis en kollega).
  - 3) Virksomheder og myndigheder, som whistlebloweren ejer eller arbejder for eller på anden måde er forbundet med i en arbejdsrelateret sammenhæng (eksempelvis en virksomhed, som whistlebloweren ejer).
- 9.1.6 Oplysninger om whistleblowerens identitet eller andre oplysninger, ud fra hvilke whistleblowerens identitet direkte eller indirekte kan udledes videregives kun til andre end whistleblowerenheden efter forudgående

indhentelse af whistleblowerens udtrykkelige samtykke og efter modtagerens underskrift af en fortrolighedserklæring.

- 9.1.7 Oplysninger om whistleblowerens identitet kan dog uden samtykke videregives til andre offentlige myndigheder, hvis videregivelse sker for at imødegå overtrædelser (eksempelvis en kriminel handling, der ikke har fundet sted endnu), eller med henblik på at sikre berørte personers ret til forsvar. Hvis whistleblowerens identitet videregives uden samtykke, vil whistlebloweren blive orienteret herom, herunder modtage en begrundelse for videregivelsen, medmindre underretningen vil bringe relaterede undersøgelser eller retssager i fare. Om videregivelse af whistleblowerens identitet henvises i øvrigt til punkt 8.3.
- 9.1.8 Whistleblowerens identitet kan tillige videregives ved en eventuel retssag vedrørende det indberettede forhold.
- 9.1.9 Andre oplysninger fra indberetningen og dermed oplysninger, som ikke afslører whistleblowerens identitet, videregives kun til personer uden for whistleblowerenheden (medhjælpere) som led i en undersøgelse af eller opfølgning på en indberetning. Medhjælperen underskriver før modtagelse af oplysninger fra indberetningen en fortrolighedserklæring. Oplysninger kan i øvrigt videregives for at imødegå en potentiel overtrædelse af de forhold, der fremgår af punkt 3.4.

## **10 EKSTERNE WHISTLEBLOWERORDNINGER**

- 10.1 Whistlebloweren kan frit vælge mellem at indberette under Ordningen eller Datatilsynets eksterne whistleblowerordning, som kan tilgås her: <https://whistleblower.dk/indberet>.

## **11 DATASIKKERHED OG DATAOPBEVARING**

- 11.1 Universitetet registrerer alle indberetninger, der modtages via Ordningen. Registreringen sker i overensstemmelse med whistleblowerlovens tavshedspligt. Universitetet opbevarer en indberetning så længe, det er nødvendigt og forholdsmæssigt for at overholde de krav, der følger af dansk lovgivning.
- 11.2 Universitetet og Plesner behandler alle oplysninger, som indberettes via Ordningen, herunder oplysninger om personer, der indberettes via Ordningen, i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning.
- 11.3 Alle indberetninger vil blive opbevaret forsvarligt, og det vil kun være muligt for relevante personer i whistleblowerenheden eller medhjælpere, der har underskrevet en fortrolighedserklæring, at tilgå oplysningerne.
- 11.4 Hvis en indberetning falder uden for Ordningen, vil whistlebloweren som udgangspunkt få mulighed for at trække indberetningen tilbage, medmindre indberetningen vedrører sådanne forhold der nødvendiggør, at Universitetet går videre med indberetningen. Under alle omstændigheder afsluttes indberetningen i Ordningen. En eventuelt videre behandling af indberetningen vil blive ske i regi af den relevante enhed på Universitetet.
- 11.5 Indberetninger slettes som udgangspunkt i Ordningen 45 dage efter, at Universitetet har afsluttet behandlingen, medmindre Universitetet har en legitim grund til fortsat opbevaring, f.eks. hvis det er påkrævet efter anden lovgivning, eller hvis der er grund til at tro, at indberetningen kan styrkes af senere indkomne indberetninger om samme forhold. Universitetet opbevarer i øvrigt indberetninger samt øvrige sagsbehandlingsskridt og undersøgelser i Universitetets ESDH-system og i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning, herunder bl.a. vedrørende arkivering og sletning.
- 11.6 Hvis der foretages anmeldelse til politiet eller en anden myndighed, afsluttes indberetningen i Ordningen straks efter afslutning af sagen hos de pågældende myndigheder.
- 11.7 Hvis der på baggrund af de indsamlede oplysninger gennemføres en disciplinær sanktion over for den berørte person, eller der i øvrigt foreligger grunde til, at det er sagligt og nødvendigt fortsat at opbevare oplysninger om den berørte person, opbevares oplysningerne, hvor der er tale om en ansat, i den ansattes personalemappe.

11.8 Oplysningerne opbevares i øvrigt i henhold til Universitetets slettepolitik.

## **12 OFFENTLIGHED**

12.1 Universitetet offentliggør en gang om året statistik for brug af whistleblowerordningen på Universitetets hjemmeside.

## **13 SPØRGSMÅL**

13.1 Hvis du har spørgsmål vedrørende denne whistleblowerpolitik, er du velkommen til at kontakte [legal@au.dk](mailto:legal@au.dk)

## **14 OPDATERINGER**

14.1 Denne whistleblowerpolitik er senest opdateret: *december 2021*